

Eesti Kohtunike Ühing

Hr Kalle Laanet
justiitsminister
Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 16.11.2023 nr 8-3/7465-1

Meie 07.12.2023

Eesti Kohtunike Ühingu arvamus kohtute seaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsusele

Eesti Kohtunike Ühingu (EKOÜ) on saadetud arvamuse andmiseks kohtute seaduse muutmise seaduse väljatöötamiskavatsus. EKOÜ tänab Justiitsministeeriumit võimaluse eest esitada selle kohta arvamus.

1. Kohtunikule tagasiside andmine

EKOÜ on korduvalt esitanud kohtunike tagasisidestamist puudutavatele muudatusettepanekutele arvamusi ning jääb nende arvamuste juurde. Kahetsusväärset ei ole VTK väljatöötamisel sisuliselt arvestatud varasemate EKOÜ seisukohtadega ega kohtute seisukohtadega.

EKOÜ leiab, et iseenesest võiks kohtunike tagasisidestamine olla vajalik kohtunike arengu toetamisel ja edutamise üle otsustamisel, samuti kohtunike tunnustamisel, kuid kavandatud ettepanekud meie hinnangul neid eesmäärke ei toeta. VTK-s on viidatud, et varasema eelnõu edasisest menetlemisest loobuti EKOÜ vastuseisu tõttu, kuid vaatamata meie ettepanekutele ei ole ühingut kaasatud uue VTK väljatöötamisele.

Lahendamist vajav probleem

Esmalt peame vajalikuks osutada, et tagasisidet puudutava muudatuse väljatöötamisel on ka eelnevalt jäänud ebaselgeks, millist probleemi soovitakse lahendada. Lahendamist vajavat probleemi on sisustatud käesoleva VTK puhul küll varasemalt erinevalt, kuid endiselt ei ole võimalik mõista, milline faktiline olukord on kaasa toonud vajaduse regulatsiooni loomiseks.

Hiljutise Turu-uuringute AS koostatud uuringu järgi on Eesti kohtutel jätkuvalt väga suur usaldusväärsus. Seetõttu ei ole mõisteta, miks on VTK kohaselt tagasisidestamine vajalik selleks, et suurendada ühiskonna usaldust kohtusüsteemi vastu.

VTK-s toodud selgitused, et muudes riikides kasutatakse tagasisidestamist koolitusvajaduse kindlakstegemiseks või tulemuspalga määramiseks, ei saa Eesti kontekstis olla põhjendatud, sest koolitusvajaduse väljaselgitamine toimib tõrgeteta ilma tagasisidestamiseta ning kehtiv seadus ei näe ette kohtunikele tulemuspalga maksmist. Asjakohatud on viited sellele, et tagasisidestamist saaks kasutada kohtuniku edutamisel, sest vastavaid nõudeid kehtiv seadus ette ei näe.

Kuigi võib mõista VTK-s toodud põhjendust, et tagasisidestamine võiks olla aluseks kohtunike eluaegsel ametisse nimetamisel, ei näe kehtiv seadus ette sellise hindamise

arvestamist. Kehtiva kohtute seaduse § 3 lg 1 alusel on kõik Eesti kohtunikud koheselt ametisse nimetatud eluaegselt.

Lahendamist vajava probleemi määratlemisel ei saa piisavaks pidada viidet kahe kohtu esimehe 2018. aastal ilmunud artiklile, sest on jäetud analüüsimata, kas viis aastat hiljem esinevad endiselt süsteemised probleemid, milliseid ei ole võimalik lahendada ühegi teise meetmega. EKoÜ peab vajalikuks rõhutada, et võrreldes teiste Euroopa riikidega on Eesti kohtud äärmiselt efektiivsed ja kohtute menetlustähtajad lühikesed. Arvestades menetluste ja kohtulahendite koguarvu, on teises ja kolmandas kohtuastmes tühistatavate lahendite arv väga väike, mistõttu ei saa eksisteerida ulatuslikku probleemi seoses kohtunike pädevusega.

EKoÜ leiab, et üksikute kohtunike töö kvaliteediga seonduvaid probleeme ei ole vaja lahendada üleüldise ja ebaselge tagasisidestamise regulatsiooniga, millega võidakse mõjutada edaspidi kõiki kohtunikke. Kohtunike pädevuse parandamiseks on hädavajalik taastada senised kohtunike sotsiaalsed tagatised, mis võimaldaks kõige pädevamate kandidaatide leidmist vabanevatele ametikohtadele.

Kohtuniku töö kvaliteedi hindamist võiks kohaldada alla kolmeaastase staažiga kohtunike suhtes, kuid see eeldaks senise kohtute seaduse regulatsiooni täiendamist, tagades hindamise objektiivsuse, kohtuniku sõltumatuse kaitse ning kohtuniku enda õiguste tagamise võimaliku alusetu ametist vabastamise korral. Eelviidatu tähendaks esmalt vajadust analüüsida senist praktikat ja leida võimalikud puudused, mis lahendamist vajavad.

VTK-s pakutud lahenduse mõju kohtunike sõltumatusele

EKoÜ peab kahetsusväärseks, et VTK väljatöötamisel on Justiitsministeerium jätnud täielikult tähelepanuta kõik ühingu varasemad seisukohad, samuti nendes viidatud Euroopa Kohtunike Konsultatiivnõukogu arvamused, milles on selgitatud, milliseid nõudeid arvestada tuleb, kui kohtunike töö kvaliteeti hindama asutakse.

VTK järgi peaksid kõrgema astme kohtunikud andma tagasisidet alama astme kohtunikele nende lahenditest lähtuvalt. EKoÜ peab vajalikuks rõhutada, et kõrgema astme kohtunikud annavad alama astme kohtute lahenditele sisulist tagasisidet läbi nende lahendite hindamise apellatsiooni- ja kassatsioonimenetluses, mistõttu jääb selgusetuks, millist täiendavat tagasisidet lahendite osas peaksid kõrgema astme kohtunikud veel andma.

Kohtumenetluste väliselt lahendite sisu hindamine on igal juhul kohtunike sõltumatuse oluline riive, mida tuleb vältida. Materiaalõiguse erinevad tõlgendused väljaspool kohtumenetlust saavad olla üksnes õigusteadusliku diskussiooni objektiks ega tohi ühelgi juhul muutuda üksikute alama astme kohtunike survestamiseks lahendada vaidlusi ühel või teisel moel.

Euroopa Kohtunike Konsultatiivnõukogu 23.11.2001 arvamuse "Kohtunike sõltumatuse ja ametist tagandamise keelu standardite kohta" punktis 66 on juhitud tähelepanu ohule kohtunike sõltumatusele, mis tuleneb kohtusüsteemi sisemisest hierarhiast. Kohtunikel peaks olema piiramatu vabadus otsustada asju erapooletult, kooskõlas oma südametunnistusega ja faktide tõlgendusega ja kooskõlas õiguse prevaleerivate normidega. See omakorda tähendab kohtuniku individuaalsust. Lisaks on soovitusel punktis 69 selgelt rõhutatud, et isegi riikides, kus eksisteerivad kohtute inspekteerimise süsteemid, ei tohiks need tegeleda kohtuotsuste sisu ega õigsusega.

Euroopa Kohtunike Konsultatiivnõukogu 18.12.2008 arvamuses kohtuotsuse kvaliteedi kohta on punktis 33 rõhutatud, et iga kohtunik võib kasutada otsuste koostamisel oma

isiklikku stiili. Arvamuse punktis 57 on rõhutatud, et kohtuotsuste sisuline kontroll toimub eeskätt apellatsiooni- ja teistmismenetluses siseriiklikes kohtutes ning Euroopa Inimõiguste Kohtusse pöördumise kaudu. Konsultatiivnõukogu rõhutas punktis 59, et kohtuotsuste kvaliteedi hindamise meetod ei tohiks riivata ei üksikkohtuniku ega kohtusüsteemi kui terviku sõltumatust ning punktis 71 on juhitud tähelepanu, et kõrgemad kohtud saavad oma lahendite ja kohtupraktika uurimise kaudu anda panuse kohtuotsuste kvaliteedi parandamisse ning selles plaanis on äärmisel oluline, et kõrgemate kohtute endi praktika oleks selge, järjepidev ja püsiv. Kõrgemad kohtud saavad kohtuotsuste kvaliteedi tõstmisele kaasa aidata ka alama astme kohtutele juhtnõuude koostamisega, milles asjaomastele lahenditele viidates juhitakse tähelepanu kohaldatavatele põhimõtetele.

24.10.2014 arvamuses kohtunike töö hindamise, õigusemõistmise kvaliteedi ja kohtunike sõltumatuse austamise kohta on taas punktis 6 rõhutatud, et kohtunike individuaalsel hindamisel tuleb täielikult austada kohtunike sõltumatust, sest vastasel juhul võib tekkida oht, et kohtunikud ei tee otsuseid enam vastavalt objektiivsetele asjaoludele ja õigusele, vaid viisil, mis võib olla hindajatele meelepärane. Sellist ohtu ei välista olukord, kus hindajateks on teised kohtunikud. Kõikidel juhtudel peavad hinnatava kohtuniku suhtes kehtima nõuetekohased menetluslikud kaitsemeetmed, mida tuleb hoolikalt järgida. Kohtunike formaalne individuaalne hindamine peab põhinema pädeva kohtuasutuse avaldatud objektiivsetel kriteeriumitel.

EKoÜ peab vajalikuks taas rõhutada, et väljaspool materiaalsoiguse ja menetlusõiguse normide kohaldamist puuduvad Eestis üldtunnustatud praktikad või mõõdikud, milliste alusel objektiivselt kohtunike töö kvaliteeti hinnata. Nõustuda ei saa VTK-s toodud arusaamaga, et tagasisidestamise eesmärgiks ongi selgitada välja parimad praktikad. See, milline praktika on parim ning milline võib olla taunitav, ei saa hakata selguma alles hindamise käigus. Parimad praktikad tuleb kujundada eelnevalt, et võimaldada kohtunikel neid rakendada ning parimate praktikate kujundamiseks ei ole vajalik kohtunike tagasisidestamine.

Nõustuda ei saa VTK-s toodud järeldusega, et tagasisidestamine ja selle raames antavad soovitusel võimaldavad äärmuslikumatel juhtudel vältida distsiplinaarmenetluse alustamist. Kehtiv seadus ei võimalda võtta kohtunikku distsiplinaarvastutusele põhjusel, et tema menetluslik praktika vajab täiendamist, tema koostatud lahendite kvaliteet parandamist või kohtulahendite kirjutamise stiil muutmist. Küll aga on võimalik kohtunikku ka täna võtta distsiplinaarvastutusele menetlusõiguse jämeda rikkumise korral, millist puudust ebaselgete kriteeriumitega tagasisidestamine ära hoida ei võimaldaks.

Regulatsiooni ebapiisavus

Sõltumata eeltoodud seisukohtadest on EKoÜ hinnangul VTK-s kavandatud tagasisidestamise meetodid ebaselged ning mõistetav ei ole, kuidas peaksid kavandatavad muudatused realselt ellu rakenduma.

VKT järgi hakkab esimese astme kohtunikule andma tagasisidet üks individuaalne teise astme kohtunik ning ringkonnakohtunikule üks Riigikohtunik. Ebaselge on, kuidas peaks muudatus ellu rakenduma kohtunike niigi ülemäärase töökoormuse olukorras ning kuidas on tagatud hindamise objektiivsus. VTK-s ei ole kavandatud meetmeid selle kohta, kuidas tagasisidet andvad kohtunikud välja valitakse ning kas sellel kohtunikul, kellele tagasisidet antakse, on teatud juhtudel õigus tagasiside andjat taandada. EKoÜ leiab, et olukorras, kus puuduvad üldtunnustatud praktikad õiguse kohaldamisest väljapoole jäävates valdkondades, saab ühe kohtuniku tagasiside teisele kohtunikule olla parimal juhul vaid subjektiivne ega saa aidata kaasa kohtuniku töö kvaliteedi tõstmisele.

VTK järgi peaks tagasiside andmine puudutama kõiki kohtuniku töövaldkondi, sh menetluse juhtimist ja korraldamist, tööjaotust kohtunike ja ametnike vahel, menetlusnormide järgimist, käitumist kohtusaalis ja suhtlemist menetlusosalistega jms, kuid selline laialatuslik hindamine eeldab hulgaliselt andmete kogumist ja läbitöötamist olukorras, kus täiendava ressursi andmist kohtutele selle ülesande täitmiseks ette nähtud ei ole. Üldtunnustatud parimate praktikate puudumisel ei ole mõistetav, kuidas peaks andma alama astme kohtunikule tagasisidet tema töö korraldamisel ja töö jaotamisel kõrgema astme kohtunik, kes ise varem alama astme kohtus töötanud ei ole. VTK-s sisalduv viide sellele, et vajadusel tuleks andmete saamisel kaasata kohtu esimees, osakonna juhataja või kohtu esimees, näitab selgelt kavandatava regulatsiooni puudulikkust, sest sisuliselt hakkavad tagasiside andmist läbi viima ja teavet koguma kohtujuhid, mitte kõrgema astme kohtunikud.

VTKS-s puuduvad mistahes viited sellele, millistel juhtudel tagasisideme andmine alama astme kohtuniku suhtes üldse algatatakse, kas selleks peavad eelnema mingid objektiivsed asjaolud või piisab pelgalt kellegi subjektiivsest soovist. Asjaomasele kohtunikule ei ole ette nähtud võimalust vaidlustada tagasiside algatamist või selle tulemusi. VTK-s on muuhulgas viidatud, et kõrgema astme kohus võib otsustada kohtunikule tagasiside andmise, kui märkab kohtuniku töös süstemaatilisi puudusi, kuid selgitamata on, mida kõrgema kohtu otsustuse all silmas peetakse ehk kas tegu peaks olema vastava kohtu üldkogu otsusega või pelgalt kohtu esimehe otsustusega.

VTK kohaselt peaks kohtuniku ilmumine vestlusele olema kohustuslik ja ilma põhjuseeta ilmumine peaks olema distsiplinaarsüütegu, kuid VTK-st ei selgu, millist vestlust ja kellega silmas peetakse ning milline õiguslik alus peaks olema ilmumata jätmise korral distsiplinaarvastutuse kohaldamiseks. Tegemist on olulise puudusega regulatsiooni kavandamisel, mis jätab tähelepanuta asjaolu, et tagasisidestamise tulemus iseenesest ei oma ei kehtiva seaduse ega VTK järgi kohtuniku tegevusele mistahes sisulist mõju.

VTK-s on loetletud, millised peaksid olema kohtunikuga toimuva vestluse tulemused, jättes selgitamata, kas vestlus on vaid osa tagasisidestamisest või peaks vestluse näol olema tegemist tagasisidestamise tulemusega. VTK järgi võiks vestluse tulemuseks olla ka tähelepanekute või soovitude fikseerimine, jättes selgitamata, kes ja millistel juhtudel midagi fikseerima peaks ning kas juhtudel, kus midagi ei fikseerita, saab lugeda tagasisidestamise lõppenuks. Selgusetu on, millisel eesmärgil peaks läbi viima ulatuslikku kohtuniku tagasisidestamist, kui selle tulemusena midagi ei fikseerita ega tuvastata.

VTK-s märgitud, et tähelepanekuid ei panda kohtuniku isikutoimikusse, aga tagasisidevestlusi läbiviiv kohus võib sellele tugineda ka järgmisel vestlusel, kui sama tähelepaneku tegemine peaks vajalikuks osutama ja seejärel teha kohtunikule soovitus, mis lisatakse isikutoimikusse. Kohtute seadus ei ava ega sisusta kohtuniku isikutoimiku mõistet ning ebaselge on, millist sisulist tähendust peaks omama mõne dokumendi lisamine isikutoimikusse. Viitest järgmisele vestlusele ei ole võimalik mõista, kas ühe tagasisidestamise raames viiakse läbi mitu vestlust või on silmas peetud juba uut tagasisidestamist ning kas seetõttu soovitakse tagasisidestamisi läbi viia korduvalt.

VTK järgi kuulab enne tähelepaneku või soovituselise andmist tagasisidet andev kohus ära kohtuniku seisukoha ning kui ta otsustab soovituselise anda, on kohtunikul 15 päeva jooksul selle saamisest arvates õigus esitada oma vastuväited või kommentaarid, mis lisatakse soovituselise juurde. Eeltoodust ei ole võimalik mõista, millist kohut silmas peetakse ning kas ükskõik kõrgema astme kohtu kohtuniku asemel annab tagasisidet terve kõrgema astme kohus. Ebaselge on, kas vastav kõrgema astme kohus peaks soovituselise andma oma üldkogul või mõnel muul moel. Millist sisulist tagajärge omavad soovituselise lisatavad hinnatava kohtuniku vastuväited, VTK-st järeldada ei ole võimalik.

VTK koostajad on avaldanud arvamust, et kuigi ajutiselt võiks tagasisidestamine kohtute töökoormust suurendada, peaks pikemas perspektiivis see vähenema, sest paraneb praktika. EKOÜ ei saa nõustuda eeltoodud hinnanguga. Ebapiisava ja ebaselge regulatsiooni kehtestamine ei saa objektiivselt parandada kohtupraktikat, vaid toob kaasa üksnes ebavajaliku töökoormuse suurendamise. Mõistetamatu on seejuures VTK viide, et tagasiside andmise kaudu on võimalik ka kohtunikku tunnustada, sest jääb ebaselgeks, miks peaks kohtuniku tunnustamine aset leidma kohustuslikus korras viisil, kus vestlusele ilmumata jätmisel võib sama kohtunikku distsiplinaarkorras karistada. Sõltumata eeltoodust ei ole kavandatavat laiaulatuslikku tagasisidestamist ellu viia ilma täiendavate ressursside eraldamiseta.

Kokkuvõttes on EKOÜ seisukohal, et ilma selge eesmärgi, hindamisel rakendatavate kriteeriumite, selge regulatsiooni ja ilma täiendavate ressurssideta on kavandatava tagasisidestamise näol tegu tarbetu regulatsiooniga, mis kohtunike töö kvaliteedi parandamisele kaasa aidata ei saa, küll aga koormab kohtusüsteemi ebavajalikult ning võib muutuda ohuks kohtunike sõltumatusele. Osundame, et kuigi kehtiva regulatsiooni kohaselt peaks hinnatama vähem kui kolm aastat töötanud kohtunike töö kvaliteeti, on sisuka hindamise läbiviimist takistanud piisavate ressursside puudumine.

2. Kohtuniku töötamine osalise töökoormusega

VTK-s on märgitud, et töökoormuse osas on eesmärgiks lihtsustada kohtunikel osalise töökoormusega töötamise taotlemist, sest senist regulatsiooni on peetud liialt keerukaks. Seetõttu on tehtud ettepanek, et kohtunik võiks esitada taotluse osalise töökoormusega töötamiseks mitte ühe aasta kaupa, vaid kogu perioodiks. EKOÜ nõustub, et osalise töökoormusega töötamise taotlemist võiks lihtsustada.

EKOÜ on samas seisukohal, et ainuüksi VTK-s planeeritud meede kehtestada osalise töökoormuse lubatav alampiir ei ole piisav teiste kohtunike töökoormuse kasvu kompenseerimiseks. EKOÜ hinnangul tuleks regulatsiooni muutmisel leida täiendavaid lahendusi ja ressursse teiste täiskoormusega töötavate kohtunike töökoormuse kasvu kompenseerimiseks. VTK-s ei ole planeeritud seada piiranguid sellele, kui suur hulk mõne kohtu kohtunikest võiks taotleda osalise töökoormusega töötamist ning kas või kuidas hakkab see mõjutama kohtunike arvu vastavas kohtus. VTK-s ei ole selgitatud, millest lähtuvalt määratletakse osalise töökoormuse määr ehk kas arvestatakse kogu kohtu töökoormust töökoormuse punktide alusel või osakonna koormust või ühe kohtuniku statistiliselt keskmist koormust. Leiame, et regulatsiooni vastuvõtmise vältimatuks eelduseks peaks olema viivitamatult uue ametikoha konkursi väljakuulutamise olukorras, kus osalise töökoormusega töötamise tulemusena jäävad täitmata vähemalt ühe täiskoormusega töötava kohtuniku kohustused.

EKOÜ leiab, et koos kohtuniku osalise tööajaga töötamise regulatsiooniga tuleks taastada kohtunike töövõimetuse hüvitis ehk näha ette, et ajal, mil kohtunik töötab tervise tõttu osalise tööajaga selleks, et naasta mõne aja möödudes tööle täieliku tööajaga, peaks talle olema tagatud kohtunikupalgaga seotud hüvitis.

Kohtunike ametikitsendused.

EKOÜ toetab kohtunike ametikitsenduste regulatsiooni muutmist, kuid on seisukohal, et VTK-s pakutud regulatsioon on ebavajalikult detailne. Kohtu esimehele laiaulatusliku ja seaduses reguleerimata otsustusõiguse andmine kohtuniku kõrvaltegevuste üle otsustamisel ei ole põhjendatud.

VTK-s planeeritu võib kohtunike ametikitsenduste leevendamise asemel kaasa tuua täiendavaid piiranguid. Sisuliselt ei keela praegune KS § 49 lg 1 otseselt kohtunikul töötada ametiväliselt mõnel muul alal, näiteks olla spordiklubis treener, olla mõne

mittetulundusühingu juht või tegeleda mõne muu sarnase tegevusega. Selliseid kõrvaltegevusi on seni peetud kohtuniku eetikaga kooskõlas olevaks. EKoÜ leiab, et selliste kõrvaltegevuste piiramine, mis ei ole otseselt seonduvad ettevõtlusega, kuid võivad olla tasustatavad, ei ole põhjendatud.

Samuti ei ole EKoÜ hinnangul vajalik keelata üldsõnaliselt kohtunikul õigusteenuse osutamist. Kehtiva õiguse alusel ei ole kohtunikul keelatud osutada tasuta õigusabi oma lähedastele või tuttavatele, sealhulgas isegi olla kohtuasjas esindajaks. Võimaliku huvide konflikti välistavad menetlusnormides ette nähtud taandamise reeglid.

VTK-s planeeritud eraldiseisev huvide konflikti tuvastamise menetlus on ebavajalik ja kohtusüsteemi koormav. Kohtu esimehel ei saa olla pädevust õigusemõistmise välises valdkonnas ning ebaselgeks jääb, milliste tõendite või analüüside alusel saaks esimees hinnata, kas mõnes valdkonnas äriine tegevus on sobiv või mitte. Ettevõtlusega tegelemisel võiks olla piisav eelnev teavitamine ning kohtu esimehele võiks anda otsustusõiguse siis, kui kõrvaltegevus hakkab avaldama olulist mõju kohtuniku õigusemõistmisealasele tegevusele.

Eelnev loa väljastamise protseduur seaks ka vastutuse kohtuniku kõrvaltegevuse eest osaliselt kohtu esimehele, kuid kõrvaltegevuse eest saab vastutada vaid kohtunik ise. Esimehele ei saa anda nõu moraalse valve teostamise kohustust. Kohtunike eetikakoodeks kehtib seadusest sõltumatult ning puudub vajadus eetikanormide toomiseks seadusesse. See, kuidas kohtunik eraelus toimib või käitub, ei kuulu kohtu esimehe järelevalve alla.

Eeltoodust lähtuvalt teeb EKoÜ ettepaneku teha VTK-s kavandatu asemel muudatus KS § 49 lõike 1 sõnastuses järgmiselt:

„Kohtunikul on õigus tegeleda kõrvaltegevusega ning saada sellest tulu, sh tegeleda ettevõtlusega. Kohtuniku kõrvaltegevus ei või kahjustada kohtuniku ametikohustuste täitmist ega tema sõltumatust õigusemõistmisel. Kõrvaltegevusest tuleb eelnevalt teavitada kohtu esimeest. Kohtu esimehe põhjendatud otsusega võib kõrvaltegevuse keelata või seda piirata, kui kõrvaltegevus kahjustab oluliselt kohtuniku ametikohustuste täitmist või kohtuniku sõltumatust õigusemõistmisel.“

Lisaks teeb EKoÜ ettepaneku jätta seadusest välja KS § 49 lg 2 p 3 (kohtunik ei või olla äriühingu asutaja, juhtimisõiguslik osanik, juhatuse või nõukogu liige ega välismaa äriühingu filiaali juhataja).

Kohtuniku teenistusvanuse ülemmäära tõstmine.

VTK kohaselt peaks otsustuse kohtuniku teenistusvanuse tõstmise kohta edaspidi tegema Riigikohtu üldkogu. EKoÜ ei toeta antud küsimuses KHNi pädevuse vähendamist ning kavandatav muudatus ei ole iseenesest kooskõlas kohtute haldamist puuduva regulatsiooni muutmise plaanidega.

EKoÜ hinnangul võiks pigem kaaluda kohtute seadusest kohtuniku töötamise vanusepiiri välja jätmist või muutmist. Juhime tähelepanu, et riikliku pensionikindlustuse seaduse kohaselt hakkab alates 2027. aastast vanaduspensioni iga tõusma ning tekib oht, et see läheb mööda kohtute seaduses ettenähtud vanusepiirangust.

Austusega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anu Uritam

Eesti Kohtunike Ühingu esimees